

แนวทางการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานอธิการบดี คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงาน
ที่เทียบเท่าของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยปรับใช้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบัน
เทคโนโลยีปทุมวัน

(มติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2548 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2548)

หลักการเบื้องต้น

1. ในการพิจารณาการแบ่งส่วนราชการควรได้คำนึงถึงเหตุผลความจำเป็น ความมีประสิทธิภาพ
ในการดำเนินงาน เนื่องจากเมื่อมีการแบ่งส่วนราชการแล้ว จะมีข้อผูกพันที่เป็นภาระด้านงบประมาณและ
การจัดสรรอัตรากำลังคน ที่มีอยู่จำกัดในเวลานี้

2. ควรพิจารณาระบบการบริหารงานรูปแบบใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีช่วยในการดำเนินงาน
รวมทั้งการจ้างเอกชนให้ดำเนินการ ในงานบางประเภท เช่น งานด้านธุรการต่าง ๆ

3. ประสบการณ์จากมหาวิทยาลัยที่มีอยู่เดิม ที่มีการแบ่งส่วนราชการที่แยกย่อยมาก โดยเฉพาะ
การแบ่งภาควิชา ทำให้ประสบปัญหาในการบริหารงาน ทั้งด้านการบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ
รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยหลายแห่งจำเป็นต้องยุบภาควิชาลง ซึ่งกระทำได้
ด้วยความยากลำบาก

4. ในการพิจารณาตั้งชื่อ หากภาระงานมีความคล้ายคลึงกันเห็นควรให้ใช้ชื่อเดียวกัน

จากหลักการเบื้องต้นดังกล่าว คณะกรรมการเห็นควรให้กำหนดแนวทางในการพิจารณาการจัด
โครงสร้างหน่วยงานในระดับกอง / ภาควิชา หรือเทียบเท่าของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

1. การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานอธิการบดี จะพิจารณาจากขนาดของมหาวิทยาลัย ซึ่งจำแนก
ตามกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเดิม 36 แห่ง ซึ่งจะมี 3 ขนาด คือ

- มหาวิทยาลัยราชภัฏขนาดใหญ่ มีนักศึกษาในสังกัดจำนวน 2 หมื่นคนขึ้นไป

- มหาวิทยาลัยราชภัฏขนาดกลาง มีนักศึกษาในสังกัดจำนวน 1 หมื่นคนขึ้นไป

แต่ไม่เกิน 2 หมื่นคน

- มหาวิทยาลัยราชภัฏขนาดเล็ก มีนักศึกษาในสังกัดน้อยกว่า 1 หมื่นคน

กลุ่มที่ 2 เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

(1) มหาวิทยาลัยกลุ่มที่ 1 เห็นควรให้แบ่งส่วนราชการได้ไม่เกิน 5 กอง ได้แก่

กองกลาง กองการเจ้าหน้าที่ กองนโยบายและแผน กองพัฒนานักศึกษา และกองคลัง ยกเว้นมหาวิทยาลัย
ที่ไม่มีสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เห็นควรให้เพิ่มกองบริการการศึกษาอีก 1 กอง

(2) มหาวิทยาลัยกลุ่มที่ 2 เห็นควรให้แบ่งส่วนราชการได้ไม่เกิน 3 กอง ได้แก่

กองกลาง กองนโยบายและแผน และกองพัฒนานักศึกษา

(3) สำหรับการพิจารณาการจัดตั้งกองการเจ้าหน้าที่ และกองคลัง ในมหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 1 มีเกณฑ์ในการพิจารณาเพิ่มเติมที่เทียบเคียงกับการแบ่งกองการเจ้าหน้าที่ และกองคลังของ
ส่วนราชการทั่วไป ดังนี้

(3.1) กองการเจ้าหน้าที่ เป็นกองที่จะต้องดูแลในเรื่องการบริหารงานบุคคลตามเกณฑ์ที่จะให้มีกองการเจ้าหน้าที่ได้นั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีบุคลากรทั้งหมด (ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว) ไม่น้อยกว่า 600 คน หรือ จะต้องมีบุคลากรเฉพาะข้าราชการ และลูกจ้างประจำ ไม่น้อยกว่า 350 คน ซึ่งแตกต่างจากองค์กรภาครัฐทั่วไป เนื่องจากกองการเจ้าหน้าที่ไม่ได้มีหน้าที่แต่เพียงการบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน แต่รวมถึงการสร้างระบบการสรรหาบุคลากรทุกระดับตั้งแต่ อธิการบดี ถึงลูกจ้างชั่วคราว การจัดทำแผนพัฒนากำลังคนของมหาวิทยาลัยรวมทั้งแผนการพัฒนากองการของมหาวิทยาลัยด้วย

(3.2) กองคลัง จะพิจารณาจากขอบเขตการบริหารงบประมาณที่รับผิดชอบ คือ งบประมาณแผ่นดินรวมกับเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยจะพิจารณาให้จัดตั้งกองคลังได้เมื่อมีงบประมาณและเงินรายได้ ไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่นับรวมค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง)
หมายเหตุ ส่วนราชการที่จะมีกองการเจ้าหน้าที่และกองคลังโดยปกติ จะเป็นส่วนราชการที่มีขนาดใหญ่ คือ มีอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราวตั้งแต่ 1,000 อัตราขึ้นไป จึงพิจารณาให้เป็นกองการเจ้าหน้าที่ได้ สำหรับกองคลังจะต้องมีงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้รวมกันไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท

2. การแบ่งส่วนราชการในหน่วยสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ สถาบัน ศูนย์ และสำนัก เนื่องจากมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งยังขาดแคลนบุคลากรสายสนับสนุน ในระยะเริ่มต้นเห็นควรให้แบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการเท่านั้น เพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการให้กับสถาบัน ศูนย์ และสำนัก

3. การแบ่งส่วนราชการในหน่วยงานวิชาการ ได้แก่ คณะ ในการพิจารณาให้มีส่วนราชการในคณะนั้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีความหลากหลายทางแนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการในคณะ เห็นควรให้มีการแบ่งส่วนราชการในคณะใน 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 ให้แบ่งส่วนราชการของคณะให้มีเฉพาะสำนักงานคณบดี เพื่อให้มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการบริหารจัดการทั้งด้านบริหารทั่วไปและด้านวิชาการโดยไม่มีภาควิชา

รูปแบบที่ 2 ให้แบ่งส่วนราชการของคณะ เป็น

1. สำนักงานคณบดี
2. ภาควิชาต่างๆ

ทั้งนี้ ในการจัดตั้งภาควิชามีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(1) การตั้งภาควิชาต้องไม่แยกย่อยเกินไป จนขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน และควรเป็นการรวมโปรแกรมวิชาที่คล้ายคลึงกันและเกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกัน

(2) มีเหตุผลความจำเป็นด้านวิชาการ มีความพร้อมด้านวิชาการ ความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และทรัพยากรอื่นๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอนที่สำคัญ

(3) มีอาจารย์ประจำที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาอย่างน้อย **25 คน**

(4) รับผิดชอบรายวิชาหรือหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับวิชาเอก โดยมีแผนการรับนักศึกษาตามหลักสูตรที่เป็นของภาควิชา หรือจัดบริการสอนให้กับภาควิชาอื่นๆ ด้วย

(5) เป็นหน่วยงานที่สามารถยืดหยุ่น เพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนลักษณะพหุวิทยาการ (multidisciplinary) ได้

4. หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในคณะ ได้แก่ โรงเรียนสาธิต ศูนย์ศึกษาพัฒนาครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในคณะศึกษาศาสตร์ ศูนย์เครื่องมือ ในคณะวิทยาศาสตร์ ฯลฯ เห็นควรให้ดำเนินการเป็นหน่วยงานภายใน เพื่อความคล่องตัวในการบริหารและจัดการ
